

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

An, quando tacetur gradus proximior? § 7.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

§. VII.

Quando taceatur gradus proximior.

1. **A**loysius, & Aloysia sunt consanguinei, (idem dic, si sint Affines) cum gradu secundo in tertio, vel tertio in quarto, &c. obligaturne, non solum explicare gradum remotiorem (propter quem solum requiritur dispensatio; quia ille est, qui constituit gradum conjunctionis, ut supra vidimus (qui locus omnino est recolendus) verum etiam gradum proximiorum, si forte petant dispensationem ad Matrimonium inter ipsos contrahendum?

2. Respondeo. Quod obligentur in consanguinitate, & Affinitate ex copula licita non est dubium, quia sic statuerunt Gregorius XI. Clemens VII. Pius IV. & Pius V. Dixi (ex copula licita) nam, quando petitur dispensatio in solo foro Conscientiæ Affinitatis ex occulta copula fornicaria, valere illam, quamvis gradus propinquois mentio non fiat, dummodo non sit primus, nec esse necessarias literas declaratorias, monet rectè Sanc. *a* sed quaritur Primò, An obligentur sub pœna invaliditatis; Secundò, an saltem sub pœna peccati.

3. Quoad primum, quando sive per ignorantiam, sive per malitiam, sive bona, sive mala fide tacitus fuit proximior gradus, qui sit primus, esset invalida dispensatio, & invalidè à Delegato etiam ignoranter procedente, ea concederetur: At in casu, in quo taciti fuerint proximiores gradus, qui sint alii à primo, esset valida, sive proximior sit vir, sive femina, ut contra Sanc. & Molinam rectè probat Pontius. *b* Ratio horum satis illa efficax est, quia expressè ita decrevit Pius *c* V. revocans Decretum Pii IV. quo sub clausula irritante volebat, semper quæcunque gradum proximiorum esse Pontifici proponendum.

In hoc Pii *v*. motu duo notant rectè idem Pontius, *d* aliique. Primò, Pontificem loqui tantum in consanguinitate, & Affinitate, unde, & in affinitate orta, sive ex copula licita, sive illicita, quando, pro illicita fortè publica, petitur dispensatio in foro externo; non tamen loqui in publica honestate ex Matrimonio rato, in qua sufficit explicare gradum remotiorem.

Secundò, eundem motum non habere locum, cum gradus remotior est extra quartum; quia tunc non est necessaria dispensatio, ut declaravit Sacra Congregatio, &c.

4. Jam verò, praxis hodie est, ut si impetres à Pontifice dispensationem ducendi v. g. Aloysiam tibi conjunctam secundo in tertio gradu, ipse Pontifex non committat Delegato, ut dispense in dicto secundo gradu, sed, ut dispense in tertio gradu, & declaret, ejusmodi Matrimonio non obesse illum secundum: cujus declarationis commissio potest per literas Pontificias separatas dari, sed hodie communiter video, dari in ipso Brevis dispensationis.

5. Instas: Si alii gradus proximiores, præter primum, non obstant matrimonio, cur addenda est ejusmodi declaratio?

Respondeo. Ut obviam eat scandalo; cum enim nonnulli censuerint, ejusmodi alios proximiores gradus indigere dispensatione, voluerunt Pontifices, ne quis putaret, dispensatos in remotiori gradu nulliter Matrimonium inivisse, voluerunt, inquam, ut ejusmodi declaratio expressè fieret.

6. Quoad secundam difficultatem, quod peccatum committatur, si dicti gradus proximiores; Præter primum, taceatur, Dico duo, alterum de Delegato, alterum de ipsis Oratoribus dispensandis.

Nam, si Delegatus, seu executor, cui commissa est expeditio dispensationis, adverteret, seu sciret; Oratores exposuisse, sive bona, sive mala fide, solum gradum remotiorem, tacuisse autem proximiorum, peccaret *e* mortaliter, exequendo eam dispensationem, quia *de Dispens.* ipse, qui operatur in foro externo, debet se conformare voluntati Pontificum, qui saltem pro foro externo statuerunt, ne concederetur dispensatio gradus remotioris sine declaratione prædicta, quoad gradum proximiorum.

7. At verò, si ipsi Oratores, petendo dispensationem remotioris gradus, taceant, etiam scienter, gradum proximiorum præter primum, puto probabile esse, non peccare mortaliter, si omni scandalo obvietur; tota enim illa declaratio, non nisi ad scandalum amovendum ordinata est, atque ad eò pro foro externo, non autem pro interno, quando dictus gradus proximior esset fortè occultus, vel alia viâ posset obviari scandalo, dando

notitiam Decreti Pii V. declarantis, illos proximiores à primo nihil officere Matrimonio.

a Sanchez 8. Hanc doctrinam habent Sanc. *a Pontius*, *b Averla*, *c* quia obligatio hæc tota quantà, quanta est, fundatur, ut diximus, adæquate in scandalo: quare hoc remoto, non apparet, unde peccatum mortale defumi possit. Addit insuper Pontius *d* contra Sanchez, id, quod dictum est, intelligi eodem modo, tum de mari, tum de fœmina.

19. sec. 5. 9. Inquirer Curiosus Sacrorum Textuum, *Verf. Sep- timo*, *Chc.* si valida est dispensatio tacito gradu proximioris, præter primum, Cur Urbanus VIII. *d Pont. l. c.* per literas in forma Brevis, quas affert Barbo- *n. 27.* *e Barb. in* sa, *e* declarat, nullum fuisse Matrimonium duorum, qui solam perierant, & obtinuerant dispensationem pro tertio gradu consanguinitatis, cum tamen ipsi essent conjuncti in secundo cum tertio?

Respondeo. Hujus difficultatis Barbofa loc. cit. fatetur ingenuè, se nescire solutionem. Ita etiam mihi respondit quidam Doctus Theologus à me de hac re quid sentiret, interrogatus, addens, & quidem merito, standum nihilominus nobis esse datæ hæctenus Doctrinæ, pro qua stat Decretum Generale, & publicatum Pii V. Profectò, cum non sit credibile, Urbanum VIII. per literas privatas voluisse abrogare dictum Generale Decretum, mihi videtur, esse putandum, in memoratis privatis literis aliquem irrepsisse errorem, à Ministris commissum.

§. VIII.

Quando taceret copula incestuosa inter dispensandos habita.

1. Sensus questionis est, an incestus, quem forte commiserunt inter se Oratores petentes dispensationem (quod antea erat impedimentum solum impediens, hodiè verò, ut supra vidimus, nullum impedimentum est) an, inquam, ejusmodi incestus, si non tanquam illi dispensandum sit, sed propter alias causas, sit Pontifici proponendus, ut valida imperetur dispensatio ab ipsis, qui sunt consanguinei, vel affines, ad finem inveniendi Matrimonium?

Dico (ad finem inveniendi Matrimonium) nam, si Matrimonium contraxerunt, multo

magis, si consummarunt, non præmissa Consanguinitatis, vel Affinitatis Dispensatione, tunc incestum hunc esse exponendum, certum est, & nos diximus supra §. 4. Põmò Celebris est præsens quaestio, & duplex circa illam sententia est.

2. Prima, Quam sequitur Pontius, *f Pont. l. c.* aliiq;e, dicit prædictos non obligari ad copulam, vel copulas manifestandas, etiam sub spe facilioris dispensationis, inter se habitas, nec ob tale silentium invalidam reddi dispensationem. Fundamentum est duplex.

Primum, quia nullo jure requiritur ejusmodi incestus expressio.

Secundum, quia argumenta secundæ sententiæ eam expressionem requirentis facile solvuntur, ut videre poteris apud eundem Pontium, & apud Esgundez, *g* qui, loquens de copula incestuosa occulta, sic primam hanc sententiam explicat. In hac opinione prima dicendum est, si copula occulta fuerit habita ante dispensationis petitionem, si ve post petitionem ipsius, si ve ante expeditionem Ordinarii, si ve post illam, non esse necessariò explicandam, nec vitare dispensationem, etiam si malitiosè, vel per ignorantiam fuerit suppressa. Hactenus ille.

3. Secunda, quam sequitur Sanchez, *h* aliiq;e docet prædictos, si habuerunt copulam (& quidem consummatam) debere omnino eam explicare, ut etiam spem facilioris dispensationis, si hæc adfuit, secus nullam fore dispensationem, si ve ex malitia, si ve ex errore, si ve ex ignorantia non explicetur. Fundamentum est item duplex.

Primum, quia ita est stylus Curia. Secundum, quia Pontifex aliquando interrogat, an intercesserit ejusmodi copula incestuosa, injungitq;e convenientem pœnitentiam, quod est signum, incestum, quamvis hodiè non sit amplius impedimentum, conjunctum tamen impedimento consanguinitatis, vel Affinitatis, difficiliorem reddere dispensationem, unde, & propterea debeat exponi.

4. Explicat autem Sanchez, aliiq;e hanc secundam sententiam. Primò, ut, si sit copula occulta, manifestetur solum Pœnitentiariæ, tacitis nominibus supplicantium. Secundo, ut hæc obligatio imponatur dumtaxat, quando copula est incestuosa ex parte utriusq;e, hoc est, quando uterq;e scit, se esse